

คำศัพท์และวลีทั่วไป

คำศัพท์	คำอ่าน	ความหมาย
ฉ້า	หล้า	เปล่า
ผ้ช้ง	พอบ้งบ้ง	พอบ้งอย่างก็บ้งอย่าง
ผ้ฉ้ง	พอจ้ง	พอเผาก็เผา
ผอม	พวม	กำลัง
เหิงมา	เหิงมา	นานมา
ส่าไข่เปิด	ส่าไข่เปิด	เท่าไข่เปิด
ขอมเกือไก่	ขอมเกือไก่	คอยให้อาหารไก่
ท่มุ่ต้ออ	ท่มุ่ต้ออ	พวกข้าพเจ้า พวกฉัน
บ่เซ็งกัน	บ่อเซ็งกัน	ไม่ตรงกัน
กอจเอะเยะ	กองเอะเยะ	กองอยู่ กองไม่ใหญ่
ตาแดงกิดลิด	ตาแดงกิดลิด	ตาแดงซ้ำ
เว้งไปเว้งมา	เว้งไปเว้งมา	ดูไปดูมา
บ่ถึบ้านถึเมือง	บ่อคือบ้านคือเมือง	ไม่เหมือนชาวบ้านชาวเมือง
เลียดย้อยท้อถึ	เลียดย้อยท้อถึ	เลียดย้อยท้อร่างกาย
น้ำตาไหลซึมบ่อสู้เมื่อ	น้ำตาไหลซึมบ่อสู้เมื่อ	น้ำตาไหลซึมไม่รู้สึกตัว
ย้งบ่แม่นแท้ดอก	ย้งบ่อแม่นแท้ดอก	ย้งไม่ใช่ตัวจริงหรือ
ฉ้งอ่าฉ้งใดบ่อสู้	ฉ้งอ่าฉ้งใดบ่อสู้	ไม่รู้ว่าจะอย่างไรก็ไม่รู้
โผพาเอ็น	โผพาเอ็น	ใครพาเรียก
เมืองเฮาส่าพีเนาะ	เมืองเฮาส่าพีเนาะ	เมืองเราก็อ่านี้นะ
มันกะสำนี้แหละ	มันกะสำนี้แหละ	มันก็อ่านี้นะแหละ
ท่มุ่เข้าไปกับติด	ท่มุ่เขาไปกับติด	เพื่อนเขาไปกันมากมาย
ผ้ใช้ถึก	พอให้ถึก	ทำให้เสียเวลา

ไปท้อชิว	ไปทั่วทึป	ไปทั่วทุกที่
แบบเข้ม	แนมเห็น	มองเห็น
อีโทะ	จีโทะ	จึงเถตน
อีจุ่ม	จีเจียม	จึงจก
อีทะเดียม	จีทะเคียม	ไถ่เคียม
กับแก๊	กับแก๊	ตุ๊กแก
ทะปอม	ทะปอม	กึ่งกำ
เว้าหลาย	เว้าหลาย	พูดมาก
แยงยักฮ้าย	แยงยักฮ้าย	กำลังโกรธ
บ่จักอ่า	บ่จักอ่า	ไม่รู้จะว่า
เบี่ยงเฮาะ	เบี่ยงเฮาะ	ดูเถอะ
ลั่นบ่ได้	ลั่นบ่ได้	ถ้าไม่ได้
อุอมเบี่ยง	อุอมเบี่ยง	คอยดู สังเกตดู
จักๆ	จักๆ	ไร่น่าๆ
อ้อยอ่าอู๋บ่ฮ้าย	อ้อยอ่าอู๋บ่ฮ้าย	ฉันว่าจะไม่กลัว
ทะจิกิต่างเจ็บหลาย	ทะจิกิต่างเจ็บหลาย	ก็น่าจะเจ็บมาก
มาหุ้มเบี่ยง	มาหุ้มเบี่ยง	มารวมดู
โฆมเฮา	โฆมเฮา	พุงเฮา
มันบ่แม่นฮยังดอก	มันบ่แม่นฮยังดอก	มันไม่ใช่อะไรหรอก
บ่อนนี่ทะคาย	บ่อนนี่ทะคาย	สถานที่ตรงนี้ก็ช่าง
จักจิกได้บ่ได้	จักจิกได้บ่ได้	ไม่รู้จะได้หรือไม่ได้
ทะยังบ่ฮู้	ทะยังบ่ฮู้	ก็ยังไม่รู้
ทะยังบ่แม่นลิ้ว	ทะยังบ่แม่นลิ้ว	ก็ยังไม่แน่เหมือนกัน
แทะละบ่อนนี่ทะคาย	แทะละบ่อนนี่ทะคาย	และสถานที่ตรงนี้ก็ตาม

ບໍ່ແມ່ນແທ້ດອກ
ກະອ່າບໍ່ຊ່າງ
ບໍ່ມີໄຜອີຫລີ
ທ່ານີ້ຕະອາລະ
ຊາເບິ່ງຊິງ
ຈັກບິດ
ກະຍັງໄດ້
ເອົາແທ່ງຢາກຜີ
ຕື່ມອີກ
ຍ່າງໄປຊິ່ງ
ແສ່ອລອດລາຍ
ກະແມ່ນບໍ່ຊ່າງ
ລົມນໍາແຂກຄນ
ເຈົ້ານີ້ກະດາຍ
ໄຜຊິຢູ່ເຜົາທ້ອງກາຍ
ໄປສ່ອງເບິ່ງທ້ອງ
ລາອນັກສັກຸນ
ຄິດເຫັນ
ຊິ່ມກັນ
ຫວ່າງກີ້
ຫລາຍກວ່າເກົ່າຕະອາ
ຍັງຊິບໍ່
ເອົາແຕ່ຜູ້ຊິໄປຊິເມືອ
ສະໂໜມພໍ່ຈິງໄດ້

ປ່ອແມ່ນແທ້ດອກ
ກະອ່າບໍ່ຊ່າງ
ບໍ່ມີໄຜອີຫລີ
ທ່ານີ້ຕະວາຕະ
ຈາເບິ່ງຈາ
ຈັກບິດ
ກະຍັງໄດ້
ເອົາແທ່ງອາກຜີ
ຕື່ມອີກ
ຍ່າງໄປຊິ່ງ
ແສ່ອລອດລາຍ
ກະແມ່ນບໍ່ຊ່າງ
ລົມນໍາແຂກຄນ
ເຈົ້ານີ້ກະດາຍ
ໄຜຊິຢູ່ເຜົາທ້ອງກາຍ
ໄປສ່ອງເບິ່ງທ້ອງ
ລາວນັກສັກຸນ
ຄິດເຫັນ
ຊິ່ມກັນ
ຫວ່າງກີ້
ຫລາຍກວ່າເກົ່າຕະວາ
ຍັງຊິບໍ່
ເອົາແຕ່ຜູ້ຊິໄປຊິເມືອ
ສນັບພ່ອຍຈິງໄດ້

ໂມ່ຈິງຮອກ
ກີ້ນໍາຈະເປັນໄປໄດ້
ໂມ່ມີໄຜຈິງຈາ
ເທ່ານີ້ແທະ
ອາທ່າຈະ
ເຕີ້ຍາເຕີ້ຍາ
ກີ້ຍັງໄດ້
ເວເອີ່ງອາກພບ
ເພີ່ມອີກ
ເດີນໄປເຊຍາ
ດັກລາວຄາຍໃນຕົ້ນ
ກີ້ໃຈອາຈະເປັນໄປໄດ້
ຫຼຸດຫຼຸດກັບແຂກທີ່ມາພບ
ກຸນນີ້ກີ້ເຄອະ
ໄຜຈະຢູ່ເຜົາທ້ອງກາຍ
ໄປສ່ອງ
ເຈາມັກຈັກຄາຍ
ຄິດເຫັນ
ກະຈັບກັນ
ເມື່ອຕະກີ້
ຫລາຍກວ່າເກົ່າຕະ
ຍັງຈໍາໄດ້ໂໜ
ແຕ່ຜູ້ຈະໄປຈະຄືນ
ສນັບພ່ອຍທ້ອງຍັງໄດ້

ສະໂຫມລູກກໍຈັງຊັ້ນລະ	ຜົນຖູກກໍຈັງຈັນລະ	ຜົນຖູກກໍຍ່າງນັ້ນລະ
ເລື່ອງທຸນຸ່ມີຕໍ່ໄປ	ເລື່ອງທຸນຸ່ມີຕໍ່ໄປ	ເລື່ອງເທລ່ານີ້ມີຕໍ່ໄປ
ກັກເບິ່ງໂລດເດີ	ດ້າເບິ່ງໂລດເດີ	ຄອບຄູໄດ້ເລຍ
ຄືເຮັດແຕ່ເກົ່າ	ຄືເຮັດແຕ່ເກົ່າ	ເໝືອນທ່ານມາແຕ່ກ່ອນ
ທ່ານຊິບໍ່ຜັດຕະວາ	ທ່ານຕີບໍ່ຟ້ອຕະວາ	ທ່ານຈະ ບໍ່ພົບນະ
ອຸກຖາພ	ເວີຍກຖາພ	ກິຈການງານ
ຈັງອ່າ ເອົາອ່າ	ຈັງອ່າ ເອົາອ່າ	ອ່າງທີ່ວ່າ ເຮົາວ່າ
ຊອກອຸກ	ຊອກເວີຍກ	ຮາງານ
ອ່າຍຫມ້າ	ອ່າຍຫມ້າ	ຫນ້າ
ຢູ່ໄ້ໄນແທ້	ຢູ່ຫນ້າແທ້	ຢູ່ທີ່ນັ້ນແນ່
ຍ່າງເລີຍໄປ	ຍ່າງເລີຍໄປ	ເດີນເລີຍໄປ
ທາງກ້າທ້ອງສູດ	ທາງກ້າທ້ອງສູດ	ທາງດ້ານທ້ອງສູດຫ້າຍ
ໂປ່າອົດ	ໂປ່າອົດ	ໄປສ້ວມ ໄປເຂົ້າທ້ອງນ້ຳ
ຊິເມືອຊະດອກ	ຊິເມືອຊາດອກ	ຈະກັບຕໍ່ະ
ມາແຕ່ມື້ເທິງ	ມາແຕ່ມື້ເທິງ	ມາແຕ່ມື້ ໄວ
ໄຂ່ຈັກເຮັດອາຍເຍັ້ນ	ໄຂ່ຈັກເຮັດອາຍເຍັ້ນ	ເປີດເຄື່ອງທໍລາວາມເຍັ້ນ
ໃຫ້ມັ່ງຊາລັງຊູດງາມ	ໃຫ້ນັ່ງຊາລັງຊູດງາມ	ໃຫ້ນັ່ງເກົ້າອີ້ຣັບແຂກຊູດງາມ
ອ້ອມແອ້ມ	ອ້ອມແອ້ມ	ໃນລະແວກນັ້ນ
ທ່ອດູດ	ທ່ອດູດ	ຟອດູດູດ
ກິ້ນ	ດິ້ນ	ທິ້ງ
ໃຫ້ລ້າ	ໃຫ້ລ້າ	ໃຫ້ເປ່ລ້າ
ເຊື່ອງໄວ້	ເຊື່ອງໄວ້	ຊ່ອນໄວ້
ມັ່ງໄວ້	ເມັ່ນໄວ້	ເກັບໄວ້

จ๋องไ้อ้	จ่งไว้	เหลือไว้ แบ่งไว้
แนมเข้ม	แนมเห็น	มองเห็น
แนมอใด	แนมไค	เป็นอย่างไร
ก๋านไ้อ้	ก๋านไว้	ทำเครื่องหมายไว้
ฮ้อนอ่า	ฮ้อนหว่า	เพราะว่า
ซุมแฉอ	ซุมแซว	มาร่วมสนุกกัน
ดิมแล้อ	คั้นแล้ว	นานแล้ว
เถ็อง	เคื่อง	สิ่งของ เครื่องนุ่งห่ม
เสย	เสี่ย	หายของหาย
เพ	เพ	เพพัง
ม้ายเพ	ม้างเพ	รื้อถอน ทำลาย
เด็ม	เค็ม	สนามหญ้า ที่บริเวณกว้าง
ผิวผัม	พัวพัน	ติดต่อกัน
ไ้อ้ลิม	ไ้อ้ลม	พูดคุยกัน
เซ็ງ	เท็ง	ข้างบน
ทลุ่ม	หลุ่ม	ข้างล่าง
จอม	จอม	ยอดสูงสุด
ทหมัก	หมัก	รัก ชอบ
เฮ็ด	เฮ็ด	ทำ
ยั้ง	เยียม	เยียมเยียน
ฮ่ม	หยาม	เยียมเยียน ไปดู
ซาฮอน	ซาฮอน	นำยินดี ยินดี
เว้าฮอกโย	เว้าฮอกโย	พูดหยอกล้อเล่น
ค่านาหล้า	ค่านาหล้า	ค่านาถ้ำ
ฟ้ามีดมาจับทียบ	ฟ้ามีดมาจับทียบ	ฟ้ามีดคุ้มทั่วไปหมด

สองสามมือมือหน้า

ฝันบ่ดีธอใด

จั่งอ่านมอใด

น้ำท่วมลัก

ຂອຈ່ານຜ່າພ

ເຫຼືອງແກ່ມິງ ໆ

ດອງຕາເອັ້ນ

ພອມຫິດ

ສະເໝີເຂົ້າ

ແລ່ງ

ຍາມເຊືອກ

ແມບນ້ຳ

ມຸດລົງນ້ຳ

ຍໍ່ຄໍ

ຊິດເຂົ້າ

ຫິ້ນຢູ່

ເຫິງເຕີບ

ຜ້າອ

ເມືອບ້ານ

ຍ່າງ

ເປັນລູດາ

ກາຍຈັດຕັ້ງ

ຫາຫ້ອຫາຜົນ

ຍາມແລງ

สองสามมือมือหน้า

ฝันบ่ดีธอใด

จั่งหว่าแนวใด

น้ำท่วมจัก

ขาวจ่านผ่าน

เหลืองแก่มงๆ

ดวงตาเว็น

พวมหด

ตะเหมอเข้า

ແລ່ງ

ยามเขือก

แม่บน้ำ

มุดลงน้ำ

ชอกช

ชิดเขา

หล่นอยู่

เหิงเติบโต

ผ้า

เมื่อบ้าน

ย่าง

เป็นหลุดๆ

การจัดตั้ง

หาหัวหาฟัน

ยามแสง

สองสามวันข้างหน้า

ฝันไม่ดีเท่าใด

ไม่ทราบว่าเป็นอย่างไร

น้ำท่วมแน่

ขาวเต็มไปหมด

เหลืองแก่สคิไสจ่า

ดวงอาทิตย์

กำลังลดต่ำลง

เสมอต้นข้าว

ที่นอนของวัวควาย

ผ่นเขือก

ลงแม่บน้ำ

คำลงไปโนน้ำ

ชุกช ชกช

ตะบัดเขา

หล่นอยู่

นานพอสมควร

ผ้า

กลับบ้าน

เดิน

เป็นสาย จำนวนมาก

การเตรียมการ การจัดระเบียบ

หาไม้ไผ่แห้ง หาฟัน

เวลาใกล้ค่ำ เวลาเย็น

แบบภักดิ์	แบบจงก	แบบจอบ
ดองเดือน	ควงเคียน	ควงจันทร์
เดินบ้าน	เดินบ้าน	สนามหน้าบ้าน
สูงเจ้า	เสียงเว้า	เสียงพูด
สูงขื่อ	เสียงหัว	เสียงหัวเราะ
ม่วนซุ่ม	ม่วนซื่น	สนุกสนาน
กินแซบ	กินแซบ	กินอร่อย
สะบาย	สะบาย	เพื่อนสนิท
อ้ายลั้ง	อ้ายเลี้ยง	พี่เลี้ยง
ข้าอัฐ	ข้าอัฐ	กระตือรือร้น
ติสัดตุ	ติสัดตุ	ติงต๊อง, รบศัตรู
ไลยะ	ไลยะ	ระยะ
สมซื่อ	สมซื่อ	ได้ชื่อว่า, สมชื่อ
เฮ้น	เฮ้น	เรียก, ร้องเรียก
ออกแสรງงาน	ออกแสร้งงาน	ออกแรงเพื่อสาธารณะ
ฉิบเส็ก	ฉิบเส็ก	รบศึก ออกรบ
เส็กเวียก	เส็กเวียก	ทำงาน
ถือจิง	ตัวจิง	ปฏิบัติจริง ได้ทำด้วยตัวเอง
ขี้ม	ขี้ม	ตำรา หนังสือ
แม่บ	แม่บ	ไซ้ ถูกต้อง
แต่กึ่งิน	แต่กึ่งิน	เตรียมตัวรับอาหาร
ถาอบั้ง	ถาวนึ่ง	สักครู
อ้อมพาเข้า	อ้อมพาเข้า	ล้อมตัวรับอาหาร
ปะสาน	ปะสาน	ประสมกัน สมทบเข้ากัน
ซ่านาน	ซ่านาน	เลขท่า ทำตะเขียด

ຕິນດົງ	คินคง	ชายป่าคง
ແລນນາ	แคนนา	ริมนา ช้างนา
ບິນແສ່ວ	บินเส่ว	บินร่อนไปมา
ສ່ວ່ານສິນ	ส่วานสน	อย่างสับสน
ທິດໆ	ทิศๆ	เป็นจำนวนมาก
ຢ່ອກໄຍ	หยอกโย	หยอกล้อกัน
ເປັນຕາຊັງ	เป็นตาจ้ง	น่าจ้ง ไม่น่ารัก
ຮິດເນື້ອຍ	ฮิดเมื่อຍ	เหนื่อย หมดเร็วหมดแรง
ແອບເຝິກ	แอบเฟิก	ฝีกหัด
ແກ່ໂກ	แก่โถ	ถากโถ
ສ່ອງຂີ້ໂກ	ส่องขี้โถ	ร่องคินที่โถ
ປູກມອດຢ່ອດ	เปือกมอดหยอด	เปือกปอน เปือกหมดทั้งตัว
ປະກອບສ່ວນ	ประกอบส่วน	มีส่วนร่วม
ຕາເວັນ	ตาเว็น	ดวงอาทิตย์
ທິໃສ	ที่ไส	ที่ตลไส ที่สว่าง
ເປັນກໍ່	เป็นก่อ	เป็นสาย
ຫະຍານ	ทะยาน	รีบไป บินไป
ຍູທ່າງ	ยูต่าง	มีอิสระ มีเสรีภาพ
ຕາມໃຈນັກ	ตามใจนัก	ตามใจชอบ
ມຸ້ງກະຕ້າຍ	มุ้งกะต้าย	โพรงกระต้าย
ສາຍພູ	สายพู	ทิวเขา เทือกเขา
ລຽນ	เลียน	เรียง
ໄຊ້ໄຊ້ສະເຈົ້າ	ไจ้ไจ้สะเจ้า	คั้งเป็นตุกๆ
ເຄື່ອງຄ້າ	เครื่องค้า	ของขุนเจือ ของที่มีค่านีราภา
ຂອງຄູນ	ของคูน	ของที่มีประโยชน์มีราภา

หลายแนว	หลายแนว	หลายอย่าง
ผ่าน	ผ่าน	แก๊ง สัตว์ป่าชนิดหนึ่ง
ขนาดกว้าง	หมากแห่ง	กระวาน เครื่องเทศพวกอบเชย
ยาม	ยาน	กำยาน ยางไม้ชนิดหนึ่งที่มีกลิ่นหอม
ท้อ้นยา	หวานยา	หวานยา พืชชนิดหนึ่งมีหัว
จำนต่าง	จำนต่างๆ	ของป่าที่มีค่าต่างๆ
ปานนั้น	ปานนั้น	ขนาดนั้น
ยึดจ่อง	ยึดจ่อง	ยึดขอก คิงเอามา
เลาะซอก	เลาะซอก	เลาะหา เดินหา
บ่อยู่เดียวตา	บ่อยู่เดียวตา	ไม่รู้จักคิดจักถูก
ระขอม	ระขอม	รักษา อันเป็นที่รัก
เถียงแค้น	เถียงแค้น	เถียงแค้น
จะเล่นกำ	จะเล่นกำ	เจริญแข็งแรง
ถอยปาก	ความปาก	คำพูด
ติดสอน	ติดสอน	ตั้งสอน
ข่างแค้น	ข่างแค้น	ข่างเขียน ข่างวาด
มวนโจน	มวนโจน	มวนโจร พวกปล้น คนไม่ดี
ขันซ้ำ	ขันซ้ำ	ฆ่าฟันดับสูญ
พากันด้าน	พากันด้าน	ช่วยกันด้านทาน
คำม้าง	คำม้าง	ขวางท่าลาย
คับเกียง	คับเกียง	หมดสิ้น
น้อยหนุ่ม	น้อยหนุ่ม	เฮ่ววัย ชายหนุ่ม
หนุ่มสะกัน	หนุ่มสะกัน	ชายหนุ่มที่แข็งแรง
ห้าง	ห้าง	เตรียมข้าวของ

ກຽມ	ເດີນ	ເດີນ
ເຂົ້າກິນ	ເຂົ້າດຽວ	ຂ້າງສາຍເຕຣຍມໄປກິນເວລາທ່ານາ
ຕ່າຍ	ຕ່າຍ	ກັບດິນ
ກ້າຂວາ	ກ້າຂວາ	ເຍືອງໄປທາງຂວາ
ເຍືອງ	ເຍືອງ	ຮ້ອງໂດງ ໃນເຮືອນນອນ
ເຍືອງກອຍ	ເຍືອງກອຍ	ດ້ານທີ່ມີຂານເຂົ້າມາໃຫຍ່ກັບຄຽວໄຟ
ເຍືອງ	ເຍືອງ	ຫຼັງຄາທີ່ຮອບໄປຍັງສະຖານທີ່ອື່ນ
ກ່າຍ	ກ່າຍ	ພາດ
ຫລັກໄກ່	ຫລັກໄກ່	ເຂົ້າໄກ່
ເຂົ້າເຂົ້າ	ເຂົ້າເຂົ້າ	ຮຸ່ງຂ້າງ
ແຂ່ງ	ແຂ່ງ	ຕິດ
ສ້ອມ	ສ້ອມ	ຮ້ອງນອນ
ປ່ອງຍ້ອມ	ປ່ອງຍ້ອມ	ໜ້າຕ່າງ
ຜົວຜົນ	ຜົວຜົນ	ເຄື່ອງຂ້ອງ ຕັ້ງພັນຮັ
ອຸດົມ	ອຸດົມ	ມາກມາຍ
ຫຼວງ	ຫຼວງ	ເດີນທາງໄປມາ
ນ້ຳແກ່ງ	ນ້ຳແກ່ງ	ນ້ຳທ່ວມ
ຍ້ອນ	ຍ້ອນ	ດ້ວຍເຫຼືອ
ແຕ່ເຊັ່ນ	ແຕ່ເຊັ່ນ	ຕັ້ງແຕ່ຮຸ່ນ
ສືບຕໍ່	ສືບຕໍ່	ຕິດເຂົ້າສາຍ
ແຈກຢາຍ	ແຈກຢາຍ	ກະຈາຍກັນອຸ່ງ
ເຍືອງແຍງ	ເຍືອງແຍງ	ອຸ່ງແຄ
ປິ່ນປົວ	ປິ່ນປົວ	ຮັກສາຄົນໄຈ້
ທັງເກີນບ້ານ	ທັງເກີນບ້ານ	ຮຸ່ງອຸ່ງໄກ່ດ້ບ້ານ

ขานหนอง	ขานหนอง	ริมหนอง
ย้าย	หยาย	กระจายอยู่ แจกจ่าย
นาโฆม	นาโพน	นาคอน นาคูที่สูง
เต็มเม็ดเต็มหน่วย	เต็มเม็ดเต็มหน่วย	ได้ผลอย่างพอใจ
เข็ญ	เหมือง	ร่องน้ำ
ฝ่าย	ฝ่าย	ฝ่าย คันคูทคน้ำ
อันธิสาอะบูซา	วันวิสาขบูชา	วันเพ็ญเดือน 6
อันมาละบูซา	วันมาฆบูชา	วันเพ็ญเดือน 3
ติกา	ติกา	หนังสือเชิญชวน
ล่าตอบ	ล่าตอบ	การล่าที่มีผู้ขายล่า ผู้หญิงล่าตอบ ด้วยผญาหรือคำคม ถ้าแก้กลอน ตลอดชีวิต
สิ้นชีวิต	สิ้นชีวิต	หนังสือแรงงาน
เข็ญ	เข็ญ	เรียกว่า
เห็นว่า	เห็นว่า	บุคคล คนแต่ละคน
บุกลิน	บุกลิน	กสิกรรม การเพาะปลูกพืช
กะสิกา	กะสิกา	การทำไร่ไถนา
แลม	แลม	ริม
บอภ	บวภ	หนองน้ำขนาดเล็ก แอ่งน้ำเล็กๆ
สิมิ	สิมิ	ฝีมือ
วิชะยาภาน	วิชะยาภาน	วิชาการ ความรู้ต่างๆ
ผินผะลิด	ผนผะลิด	ผลที่ได้จากการออกแรงงานเพิ่มพูน
ผันนึ่ง	ผันนึ่ง	เขตแดนนาคอนหนึ่ง
ผ่าน	ผ่าน	เดินผ่านไป
บัวละบัด	บัวละบัด	คูแถม ปฏิบัติ ปรมนิบัติ

ໝາກອື່	หมากอี	พิกทอง
ໝາກໂຕ້ນ	หมากไต่่น	ถูกแพง ถูกพิก พิกเขียว
ພໍ່ເຜົ່າ	พ่อเด้า	คุณตา, พ่อตา
ສິ້ນໄໝ	สิ้นไหม	ผ้าถุง ผ้าสิ้นไหม
ແມ່ເຜົ່າ	แม่เด้า	คุณยาย, แม่ยาย
ເຕາຄິນຈີ່	เตาคินจี้	เตาเผาอิฐ
ກະບອງ	กะบอง	ได้สำหรับจุดไฟ
ຄູ່ມື້	คู่มือ	ทุกวัน
ຕ່ຳຫູກ	ต่ำทูก	ต่ำผ้า ทอผ้า
ໝາກເຜັດ	หมากเผ็ด	พริก
ປ່າແດກ	ป่าแตก	ปลาร้า
ອອກເດີນທາງ	ออกเดินทาง	ไป เคลื่อนที่
ສະຖານີ	สถานี	ที่จอดรถประจำทาง
ນະຄອນຫຼວງ	นครหลวง	เมืองใหญ่
ສໍານັກງານອົງການ	สำนักงานองคาน	ที่ทำงาน
ໂຮງຊັກໂຮງງານ	โคงชักโคงงาน	ที่ผลิตสิ่งของต่างๆ
ຝູ່ງຽວ	ฝูงวัว	ฝูงวัว
ແຊວງ	แซวๆ	เสียงร้องหลายเสียงปนกัน
ວິໄສ	วิไล	ลักษณะที่เป็นอยู่
ອາກາດ	อากาศ	ความร้อนหนาวอยู่ตามที่ว่างทั่วไป
ທິດບູລະພາ	ทิศบุลระพา	ทิศตะวันออก
ໂຄຈອນ	โคจอน	โคจรหมุนไป
ຫຼ່ຽງວັນ	เที่ยงวัน	ครึ่งหนึ่งของวัน
ຜ່ອນກາຍ	ผ่อนกาย	อ่อนลง ผ่อนลง

ตาเว้นล้วย	ตาเว้นล้วย	ตะวันตกดิน
ท่าบะบอง	ท่าบะบอง	คนงาน กรรมกร
เธิ่น	เธิ่น	เรียก
เรือสะเวีย	เรือสะเพา	เรือสำเภา
ล้วยเถีย	หลังเตย	สร้างความคุ้นเคย
ไผ่น่า	ไผ่น่า	ไปด้วย
ลูกธำ	ลูกธำ	ลูกบุญธรรม
เบือกสะเวีย	เบือกสะเพา	ออกเรือสำเภา
ไค้ลี้	ไค้ลือ	ไค้จักไค้, สอบถาม
แก๊ง	แก๊ง	เกาะแก่ง
คิง	คิง	ป่าดง
มิเจ้า	มิเจ้า	มีเจ้านายผู้ปกครองเมือง
อยู่ดอม	อยู่ดอม	อยู่ร่วม
ขันดิม	ขันดิม	คลังสินค้า
สันตวน	สันตวน	นิสัย, ความประพฤติ
ย่านท้อ	ย่านท้อ	กลัว
เสนาอำมาต	เสนาอำมาต	เสนาอำมาตย์
ฮู้บหีบแจบ	หีบหีบแจบ	นอนหลับสนิท
ยามเด็ก	ยามเด็ก	ยามศึก
กึ่งฮวมมาก	กึ่งฮวมมาก	กินหมากกินพลุ กึ่งฮวมมาก
เวียเอียม	เวียเอียม	ระเบียงบ้าน
จักถัดแมอไค้บู	จักคิดแนวโคญ	ไม่รู้คิดอย่างไร
โกยโยย	โกยโยย	โผล่มา
จำใช้เวีย	จำใช้เวีย	บังคับให้ท่าน

ຍ້ອນ	ຍ້ອນ	ເພາະວ່າ
ເພີ່ມກືນກ	ເພີ່ມກືນກ	ທ່ານກໍ່ຮອບ
ສູງອ	ເສີບ	ເພື່ອນສນິທ
ຄາບແລງ	ຄາບແລງ	ອາຫານມື້ເຢັນ
ຄາບງາຍ	ຄາບງາຍ	ອາຫານມື້ເຂົ້າ
ເມືອຕ້ອນ	ເມືອຕ້ອນ	ກັບໄປຝາກ
ຍ່າງນ້ຳຫຼັງ	ຍ່າງນ້ຳຫຼັງ	ເດີນຄາມຫຼັງ
ສອງເບື້ອງ	ສອງເບື້ອງ	ສອງຂ້າງ
ສອບ	ສວນ	ງາຍ, ກັດ, ສູບ
ຫນາກບ້າ	ຫນາກບ້າ	ຕາດຸ່ມຂ້ອເກົ້າ ສະບ້າ
ຮອດແອວ	ຮອດແອວ	ດຶງເຂວ

ຄຳສັບ
ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ

ນິຊິວິດຊິອາ
ຄິດງໍ້
ຜົນຜະລິດ
ເອກະຊົນ
ຂໍ້ຄຳນຶງ
ລຳຄາພໃຈ
ຕູ້
ຜາດາງ
ບໍ່ມີເລົ່ານິສານ

ແປສັບ

ເຄື່ອງທີ່ເກີດຂຶ້ນຕາມປ່າເຊັ່ນຫອຍ
ຂີ້ຊີ ນ້ຳມັນຍາງ
ນິຄອາມມ່ອນຊື່ນ, ເດັ່ນຂຶ້ນ
ຄິດຍາກ
ສິ່ງຊອງທີ່ເຮັດຂຶ້ນ
ສ່ວນຕົວ ສ່ວນບຸກຄົນ
ຂໍ້ຄຶດຮອດຄິດເກີງ
ຫຍຸ້ງຍາກໃຈ
ສິ້ນ
ໄປຢ່າງໂອງ
ໄປຕາມຄອງເກົ້າ

ບໍ່ອອກນອກທາງແລ່ງ

ປອດລ້ອຍຊ້ອຍ

ຫໍລະນານ

ໝູດໝັດໃຈ

ປະຈຸບັນ

ຄະຕິ

ຫວງແຫນ

ຜິດຜົນນັ້ນ

ຄວາມໝາຍ

ປະກອບສ່ວນ

ກາພຈັດຕັ້ງ

ສຸມໃສ່

ໄກອ

ຮັບປະກັນ

ກົດຂີ່ຊຸດອິດ

ເງື່ອນໄຂ

ຜະລິດກະສິກໍາ

ຫົວຫັດ

ຢາຜົນເມືອງ

ໂຄງການ

ສິນບັດ

ບໍ່ນ້ອຍໜ້າ

ເກີກ

ບໍ່ອອກນອກ

ບໍ່ອນຢູ່ບໍ່ອນນອນຂອງງົວຄວາຍ

ບໍ່ນິຮອຍ ບໍ່ນິແນງກິນ

ເຂັດໃຫ້ລ່າບາກ

ຢູ່ຍາກ, ໃຈບໍ່ດີ.

ດຽວນີ້, ເວລານີ້

ຄໍາເຕືອນໃຈ

ຮັກສາໄວ້

ເວົ້າກັນ ເລົ່າລື

ເນື້ອຄວາມ ເນື້ອໃນ

ເຂົ້າຮ່ວມເຂັດ

ກາພຈັດອາງລະບຽບ

ຕັ້ງໜ້າໃສ່ ເອົາໃຈໃສ່

ເຂັດໃຫ້ເໜັງຕີງໄປມາ

ແມ່ນອນ ໝັ້ນຄົງ

ບັງຄັບ ຂົ່ມເຫັງ

ຂໍ້ຄວາມທີ່ສາມາດແກ້ໄຂໄດ້

ຂະຫຍາຍການປູກຝັງ

ຮູບພາບທີ່ເອົາຫຼຽວເທັ້ນ

ຢາອາກໄມ້ຫຼືດິ້ມໄມ້ທີ່ເອົາໃຊ້ຜົນ

ຫຼືດິ້ມກິນເພື່ອປົວພະຍາດ

ແຜນການ ວຽກທີ່ຈະເຂັດຂຶ້ນ

ສິ່ງຂອງ ເງິນຄ່າ

ບໍ່ຕໍ່າຕ້ອຍ ບໍ່ຫຼຸດ

ສັດຕ້ອຜູ້

ແລ່ງ	ບ່ອນຢູ່ບ່ອນນອນຂອງສັດ
ປີກາະຕິ	ບໍ່ຢຸ່ນແປງ ບໍ່ຢຸ່ນໄປຈາກເດີມ
ຫ່ອງໃຍອາໄລ	ຄິດຮອດ ຄິດຝັງ
ອ່ານອນສອນງ່າຍ	ຝັງກ້ອຍຝັງຄອນ
ເບົາເນື້ອ	ລົງຈິດລົງໃຈ ອ່າງກາຍແຂງແຮງ
ສະໜານໝັ້ນຕໍ່ກັນ	ສາຍໂກຄີຊ່ອຍເຫຼືອຄືນແພງກັນ
ກິດຈະກາມ	ອຸ່ງກາງາມ
ພິດຜົນ	ເຄື່ອງປູກຜັງ

ປຸງປຸງບູຮານສອນລາວແບບຕ່າງໆ

ແບບທີ 1

ການເຮັດບຸນພະເອດທຸກປາງ ຊາວບ້ານເຮົາ ໄດ້ເອົາຕີກາໄປ ມີມົນພະສິງສານະເນນ ແລະເຊີນເຜິ້ງແກ່ ບ່າວສາອນາກິນຫານຝັງເຫດແລະຄົບຮຸ້ນແລ້ວນີ້ທຳອິດເຜີນຍັງມີການບອດນາກ ແລະການທົດພະສິງຕາມອິດຄອງປະເພນີອີກ ການເຮັດບຸນທຸກໆປາງໄດ້ເປັນໄປຕາມຄອນຜູ້ຮຽນຂອງຊາວບ້ານ ແລະແຂກຄົນທີ່ມີສັດທາເຫຼື້ອນໃສດ້ວຍກັນ

ແບບທີ 2

ຢູ່ໃນນະນຸດໂລກເຮົານີ້ ສິຮຸ້ງທີ່ທຸກຈົນໝົດທຸກຄົນຕ້ອງທຳນາຫາກິນຕະຫລອດສິ້ນຊີວິດຕາມທີ່ເອົາເຫັນຢູ່ໃນທຸກນີ້ມີການທຳນາຫາກິນຂອງນະນຸດທຸກຊົນຊາດທຸກເພດ ທຸກໄວ ມີຢູ່ໄປທຸກໆຫຼາຍ ຈົນຮັບບໍ່ກ້ອນ ບາງພວກຫາກິນດ້ວຍສະຕິຢືນຍາ ບາງພວກກໍ່ຫາກິນດ້ວຍເທື່ອແຮງ ແລ້ວແຕ່ຄອນຊຳນິຊຳນາມ ແລະຄອນສາມາດຂອງແຕ່ລະບຸກຄົນ ວິທີທາງຕ່າງໆກຽມກິນຫາກິນທຳນາຫາກິນຂອງຄົນເຮົານີ້ເອີ້ນວ່າອາຊີບ

ແບບທີ 3

ການເສັດນາແຂງ ແມ່ນການເສັດນາໃນລະຕູແລ້ງ ເຊິ່ງຊາວກະສິກອນເອົາ
ຢູ່ຫຼາຍແກ່ງບໍ່ທັນສິ້ງເສີຍ ແລະ ຊຳນານເທື່ອພວກເອົາຕ້ອງນຳໃຊ້ວິທະຍາການ
ຢ່າງຄັກແກ່ງ ຜົນຜະລິດຈຶ່ງຈະໄດ້ຫຼາຍວິທະຍາການບາງອັນຕ້ອງເຮັດບັດນິຕິງື້

ແບບທີ 4

ຕ້ອງມີຂອງຂາຍແກ້ມກອງ ເພີ່ມໄປຂາຍ ເຂົ້າສານ ຜ່າແຕກ ກະບອງ
ໝູແລະເປັດໄກ່ ລາງເທື່ອກໍ່ແມ່ນໄປຂາຍເຄື່ອງຝາ ເຊັ່ນ ກ້ອຍ ອ້ອຍ ໝາກຮີ
ໝາກໄຕ່ນ ນັ້ນດ້າງ ນັ້ນເພົາ ແລະເຄື່ອງອື່ນໆ ອີກຄອບຄົວຂ້ອຍບໍ່ມີຄວາມຂາດ
ເຂີນ ໃນການຢູ່ກິນແລະນຸ່ງຫົ່ມດ້ວຍວ່າໝົດທຸກຄົນໄດ້ພ້ອມພຽງກິນເອົາໃຈໃສ່
ເສັດງຽກເສັດການດ້ວຍຄວາມດຸໝັ່ນ

ແບບທີ 5

ທ້າວພົງກິດແລະນ້ອງສາວດີໃຈຫຼາຍ ເມື່ອໄດ້ຍິນພໍ່ວ່າພີ່ອື່ນຊົງໄປ
ຢາມລຸງຢູ່ລຽງຈັບ ສອງອ້າຍນ້ອງ ກຽມເສື້ອນຸ່ງໃສ່ກະເປົາ ສ່ວນແມ່ກຽມ
ເສື້ອໃຊ້ ແລະຂອງກິນ ສົ່ງລັບກາຍເດີນທາງ ເຂົ້າເຈົ້າອອກເດີນທາງດ້ວຍ
ລົດເມໃນເວລາລົດເມພວມແລ່ນຢູ່ນັ້ນ ພົງກິດຫຼຽວອອກໄປຂ້າງນອກ ເທັບ
ເສືອນແລະຕົ້ນໄມ້ຢູ່ແຄມທາງແລ່ນສືບຫຼັງ ຈຶ່ງບອກໃຫ້ພໍ່ເບິ່ງ ພໍ່ບອກວ່າບໍ່ແມ່ນ
ເສືອນແລະຕົ້ນໄມ້ແລ່ນ ຫາກເປັນເພາະເຮົາຢູ່ໃນລົດທີ່ພວມແລ່ນ ຈຶ່ງຄິດວ່າ
ເສືອນແລະຕົ້ນໄມ້ແລ່ນສືບຫຼັງ

ແບບທີ 6

ພໍ່ແລ້ວພາແລງ ອາກາດຮ້ອນຕອນກາງເວັນກໍ່ຄ່ອຍເຫຼີ້ຍຫາຍໄປຄວາມ
ຊຸ່ມຊື່ນເຢັນສະບາຍຂອງອາກາດຕອນກາງຄືນກໍ່ຄ່ອຍຫຍັບເຂົ້າມາແທນທີ່
ພວກແມງໄມ້ ແມງມັນທັງຫຼາຍກໍ່ພາກັນດີໃຈອອກມາຈາກຮູຮັບຮ້ອງສົ່ງສຽງຢີ່
ນັ້ນຢູ່ນຳປ່າກ້ວຍແລະເສືອນໃກ້ຄຽງ ສຽງແຄນ ສຽງຢີ່ ແລະ ສຽງຟິນ ຂອງ
ຊາວໝູ່ເທົ່າໄປທ່ຽວຫຼິ້ນດັງກ່ອນກັນມານຳຮ່ວມບ້ານ ພາໃຫ້ຜູ້ເຖົ້າຫິນອນເຢີຍ
ເຢັນຢູ່ຕາມເຊຍອອນຊອນໃຈຍິ່ງຫັກຫາ

ແບບທີ 7

ຕັ້ງແຕ່ເຊົ້າພໍ່ເປັນນີ້ໃໝ່ ເອົາເທັ້ນຕາເວັນຂຶ້ນສິ່ງແສງແຈ້ງສະຫວ່າງມາ
ແຕ່ທາງທິດບູລະພາ ສອບມາທໍ່ໃດຕາເວັນຍິ່ງຂຶ້ນສູງຢູ່ໃນທ້ອງຟ້າ ເມື່ອຕາເວັນ
ຂຶ້ນສູງສຸດ ແລະໂຄຈອນມາຢູ່ເທິງທິວ ເອົານັ້ນຄືເປັນເວລາທ່ຽງອັນ ໃນຕອນເຊົ້າ
ແສງຕາເວັນ ເບືອກເຍັນ ເວລາສອບງາຍແກ່ ແສງແດດຮ້ອນເອົາຂຶ້ນຢ່າງອ່ອນ
ໄວ ໃນລະດູຮ້ອນເວລາທ່ຽງແສງຕາເວັນສ່ອງລົງມາຢ່າງຊື່ກົງ ເຮັດໃຫ້ອາກາດ
ຮ້ອນຫຼາຍ ເວລາບ່າຍຕາເວັນຄ່ອຍເຄື່ອນລອບລົງຕໍ່າ ແສງຂອງມັນກໍ່ຄ່ອຍ
ອ່ອນລົງ ຄວາມເອົາຮ້ອນກໍ່ຜ່ອນກາຍລົງໄປ

ແບບທີ 8

ນິຕະກູນກະດູນພິ ນິຜົນເມຍຄູ່ນຶ່ງຕັ້ງເຮືອນຊານຢູ່ໃນນະຄອນພາລານະສີ
ກະດູນພິເມຍຄູ່ນັ້ນ ນິລຸກຊາຍຢູ່ສອງຄົນ ຜູ້ອ້າຍຊື່ທ້າວສີສະຫວຽນ ຜູ້ນ້ອງຊື່
ທ້າວສຽນສະຫວາດ ເມື່ອທ້າວສຽນສະຫວາດໃຫຍ່ມາໄດ້ 16 ປີ ກະດູນພິຜູ້ພໍ່ເທັ້ນ
ວ່າຕົນເມັກແກ່ໄວ້ກະເບີງຄວາມຕາຍແລ້ວ ຈຶ່ງເອີ້ນລູກທັງສອງມາສັ່ງສອນ

ແບບທີ 9

ແຕ່ກ່ອນກໍ່ ຍັງມີສອງສ່ຽວເປັນຄົນບ້ານດຽວກັນ ໃນແຕ່ລະມື້ເຂົາທັງ
ສອງ ເຄີຍໄປຊອກຢູ່ຫາກິນຮ່ວມທາງກັນເປັນຕົ້ນກໍ່ແມ່ນການໄປຫາລ່າເນື້ອ
ຍິງຫນ້າ ຂ້າຮອກ ໄປແຕ່ລະເທື່ອໄຜກໍ່ໄດ້ພໍກຸ້ມກິນຄາຍແລງຄາບງາຍ ແຕ່ຢູ່
ຕໍ່ມາມື້ນຶ່ງສ່ຽວທັງສອງກໍ່ໄດ້ພາກັນເຂົ້າໄປໃນປ່າ ເພື່ອຫາຍິງຫນ້າ ຂ້າຮອກ
ຕາມອາຊີບທີ່ເຄີຍປະຕິບັດມາ ຈົນວ່າຮອດຍາມຜືພາຍຂົ້ວເຂົ້າເຂົາເຈົ້າຈຶ່ງ
ໄດ້ພ້ອມກັນອວ່າຍເຕົ້າເມືອເຮືອນ ປະກົດວ່າເທື່ອນີ້ໃນສອງສ່ຽວນັ້ນ ຜູ້ນຶ່ງ
ພັດສະແຫນງເຮັງຮ້າຍ ຜູ້ທີຫມານນັ້ນແມ່ນຮອກກໍ່ໄດ້ ນົກກໍ່ໄດ້ ແລະເລັ່ນ
ຫນ້າຢ້ອຍກໍ່ໄດ້ສ່ວນສ່ຽວຜູ້ສະແຫນງນັ້ນພັດສະແຫນງຮ້າຍຮອດບໍ່ໄດ້ແມ່ນ
ແຕ່ໂຕຫຍັງເລີຍ